

Zie onder ogen dat Srebrenica uiting was van moslimhaat

Bosnië Vergeet niet dat de genocide in Srebrenica vooral de genocide op moslims was, schrijft *Dino Suhonic* aan de vooravond van de Nationale Srebrenica Herdenking.
10 juli 2019 - Dino Suhonic - NRC

De zestienjarige Mirza uit Srebrenica was uitgehongerd en uitgeput toen hij voor de ‘Scorpions’ stond, een groep paramilitaire Serviërs. Deze angstaanjagende scène is gefilmd en kwam naar buiten in 2005, tijdens het proces in Den Haag tegen Slobodan Milosevic, de voormalige Servische president, wegens oorlogsmisdaden, genocide en misdaden tegen de menselijkheid. Het was een van de eerste keren dat we een inkijk kregen in wat er in Srebrenica gebeurde. „Heb je al geneukt?” vraagt iemand op de video. „Nee”, zegt Mirza. „Ga je ook niet (meer) doen!” Knal. Het beeld wordt zwart.

Donderdag is het 24 jaar geleden dat in Srebrenica meer dan achtduizend mannen en minderjarige jongens in 1995 op de meest brute wijze zijn vermoord.

De genocide in Srebrenica gebeurde voor de ogen van Europa. Haast live heeft de wereld kunnen zien hoe de bloeddorstige militairen van Ratko Mladic de stad bestormden. Nederlandse VN-peacekeepers hebben een deel van de genocide onder hun toezicht zien gebeuren.

De Bosnische genocide is diepgeworteld in Nederlandse publieke discussies. In Den Haag zijn Ratko Mladic en Radovan Karadzic door het Joegoslavië-tribunaal veroordeeld voor genocide en oorlogsmisdaden. Het tweede kabinet-Kok is in 2002 over Srebrenica gevallen en de Nederlandse staat is verantwoordelijk gesteld voor de dood van meer dan driehonderd moslims die door Dutchbat aan hun lot zijn overgelaten.

Witte armbanden

Srebrenica is de grootste genocide in Europa sinds de Tweede Wereldoorlog, maar het is niet de enige genocide in Bosnië. Sinds 1992 hebben zowel Servische als Kroatische militairen en paramilitairen tienduizenden moslims in verschillende Bosnische steden en dorpen vermoord. Een van de meest opmerkelijke tragedies gebeurde al in 1992 in de stad Prijedor waar moslims (en andere niet-Serviërs) witte armbanden moesten dragen om zo gemakkelijk herkend te worden. Voor deze maatregel hadden Servische journalisten maandenlang de meest afschuwelijke berichten over moslims verspreid.

De haat werd gerechtvaardigd met allerlei problemen die de moslims zouden veroorzaken. Kort daarna volgden de concentratiekampen en massagraven.

Geen van de journalisten is ooit veroordeeld en de uitvoerders van de gruweldaden lopen nog steeds vrij rond in die stad.

In de publieke discussie is Srebrenica een symbool geworden voor het falen van het naoorlogse Europa om de belofte van ‘dit nooit meer’ waar te maken. Srebrenica is een waarschuwing dat genocide niet onmogelijk is, zelfs op ons vrije continent.

Nauwkeurig gepland

Maar wat hebben we van Srebrenica geleerd? Veel wereldleiders veroordelen de genocide in Srebrenica, maar vergeten te benadrukken dat dat vooral de genocide op moslims was. Rapporten van het Joegoslavië-tribunaal laten bovendien zien dat de massamoord nauwkeurig gepland en uitgevoerd is.

We mogen ook niet vergeten dat de genocide in Srebrenica geen geïsoleerd incident was. Aan de vooravond zei Mladic dat „we eindelijk wraak op de Turken kunnen nemen”. Hij doelde hiermee op de Ottomanen – die overigens toen al meer dan honderd jaar het gebied niet meer regeerden. De gebeurtenissen in de jaren negentig zijn onderdeel van een eeuwenlange vervolging van moslims in delen van Europa. Er waren terugkerende slachtingen in de Balkan, uitzetting en moord op Tataarse moslims in de voormalige Sovjet-Unie en de verdrijving van Spaanse moslims uit Andalusië.

Velen in het Westen (ook moslims) beschouwen ‘9/11’ als startpunt van de hedendaagse moslimhaat in Europa. Dat is weliswaar een belangrijke impuls geweest om moslims in het Westen te discrimineren, maar het is zes jaar *na* Srebrenica – op Europees grondgebied, twee uur vliegen van Amsterdam. De genocide in Bosnië kon plaatsvinden omdat Europese overheden en de regering-Bush senior de oorlog niet hebben gestopt. Pas vier jaar later lukte het Bill Clinton en zijn Europese bondgenoten om de gruweldaden te stoppen. Maar toen was het te laat. De moorden zijn door Servische (para)militairen uitgevoerd, maar de wereldgemeenschap is medeverantwoordelijk.

Ridiculiseren

Srebrenica kwam voort uit een Europese houding die niet is verdwenen en die leidt tot discriminatie van moslims, het ridiculiseren van hun pijn en het ontkennen van genocide gebeurt in het Europese politieke landschap volop.

Uit vermeende veiligheidsoverwegingen hebben verschillende Europese landen programma’s en regels om moslims te disciplineren. Neem bijvoorbeeld *Prevent*, een Brits anti-radicaliseringsprogramma dat veel kritiek kreeg vanwege het bespioneren van moslims, zelfs peuters. Aanvallen op moskeeën en op hoofddoekdragende vrouwen, evenals anti-islam optochten zijn inmiddels onderdeel van dagelijkse realiteit in Europa.

Europese regeringen moeten snel ingrijpen, verantwoordelijkheid nemen en niet weggijken. Anders komen er nog meer Mirza's.

Dino Suhonic is een Bosnische Nederlander en schrijft over islam en gender.